

Conclusies en afspraken van de Stuurgroep crisis- en herstelwet 17 maart 2009

- Het ministerie van V en W en van VROM/WWI maken een verdiepingslag in hun bijdragen. Veel concreter wordt aangegeven welke regels tot belemmeringen leiden en hoe dat opgelost kan worden. Daarbij worden ook alle Nota Ruimte projecten langsgelopen op juridische belemmeringen en oplossingen.
- Het ministerie van EZ maakt een analyse van de projecten, en juridische belemmeringen en oplossingsrichtingen voor wind op zee, wind op land en CCS. Verder maakt EZ een notitie over staatssteun en over aanbestedingsregels.
- Het ministerie van LNV maakt een overzicht van de mogelijkheden om wetgeving op het gebied van natuur (Natuurbeschermingswet, Flora en Faunawet) minder knellend te laten zijn binnen het kader van de Europese regelgeving (“nationale koppen”). Verder brengt LNV wanneer nodig ook eigen projecten in met (juridische) belemmeringen en oplossingsrichtingen.
- De bovengenoemde producten zijn voor de volgende stuurgroep gereed en worden uiterlijk aanstaande donderdag rondgezonden.
- Er wordt gestart met het schrijven van de concept wettekst crisis- en herstelwet. Dat gebeurt door wetgevingsjuristen van de ministeries V en W, VROM/WWI en Justitie en AZ.
- Er worden expert-gesprekken ingepland met externen. Deze gesprekken worden in duo's gevoerd. De experts zijn:

Graag aanmelden bij welk gesprek je graag aanwezig wil zijn dan worden ze ingepland.
- Er wordt een bewindslidenoverleg georganiseerd door AZ vóór verantwoordingsdag (28 mei).
- Voor Koninginnedag is een eerste concept wettekst met toelichting gereed met een voorlopige lijst van projecten.
- Qua aanpak moet het mogelijk zijn om door besluit van de MP i.o.m. de ministers van VW en VROM later projecten toe te voegen die volgens bepaalde criteria in aanmerking komen voor de crisis- en herstelwet
- Een vereenvoudigde procedure moet ook toegepast kunnen worden door provincies en gemeenten.
- De volgende zaken komen steeds terug als het gaat om specifieke belemmeringen en lenen zich daarom als generieke elementen voor opneming in het wetsvoorstel:
  - onderzoekslast milieu/eisen (milieu effect rapportage)
  - koppeling van b.v. luchtkwaliteit aan Ruimtelijke Ordening
  - vergunningen
  - gerechtelijke procedures (zowel het procesrecht van mede-overheden als de relatie tussen bestuursrecht en procesrecht).

Projectteam 'Versnelling besluitvorming ruimtelijk domein'

internationale
Aangelegenheden en
Vreemdelingenzaken

verslag

Omschrijving	Verslag bespreking interviewmateriaal
Vergaderdatum en -tijd	31 maart 2009, 13.30-14.00 uur
Aanwezig	

---

1. Inleiding

In het kader van het project Versnelling besluitvorming ruimtelijk domein zijn zeven interviews gehouden met experts uit wetenschap (2), advocatuur (1), rechterlijke macht (1), uitvoering (grote uitvoerende overheidsorganisatie, 1), bevoegd gezag (grote gemeente, 1) en bedrijfsleven (vertegenwoordigende organisatie, 1). Doel van de interviews was vooral input te verzamelen voor een nadere probleemanalyse (nadruk op knelpunten dus); en passant kwamen natuurlijk ook (mogelijke) oplossingen aan de orde.

Aan de hand van besprekingen op 31 maart en.....pm heeft de werkgroep de hiernavolgende synthese gemaakt van de uitkomsten van de conclusies. Deze dient, naast een literatuurstudie, als basis voor het verdere onderzoek in het project. De synthese draagt dus een voorlopig karakter. Ze geeft niet de standpunten van de departementen weer.

Het project is gericht op juridische knelpunten en oplossingen. Knelpunten van feitelijke of beleidsmatige blijven buiten beschouwing en moeten elders worden geadresseerd (o.a. in Elverding traject). Het project richt bovendien de focus op het algemene bestuursprocesrecht (Algemene wet bestuursrecht), maar in onderstaande worden knelpunten die (meer) op het terrein van de sectorale wetgeving liggen, wel gesignaleerd.

2. Juridische probleemvelden

In het schema in de bijlage zijn per interview de resultaten weergegeven (knelpunten en oplossingen). De knelpunten kunnen rond een aantal onderwerpen – juridische probleemvelden - worden geclusterd:

- De bestuurlijke besluitvorming, inclusief het traject dat volgt als een besluit door de rechter is vernietigd (trefwoorden: bestuurlijke lus, inspraak, voorkeursbesluit, aantal beslismomenten...)
- De onteigeningsprocedure
- Onderzoeks- en bewijslast (trefwoorden: harde Europese milieu-eisen, deskundigen, bewijsrecht, vage normen (Natuurbeschermingswet), veranderende omstandigheden, schijnzekerheid)
- Besluitmodel en instrumentarium rechter (trefwoorden: geschilbeslechting, bestuurlijke lus, tussenuitspraken, diepgaande technische vs marginale toetsing..., ex tunc ex nunc, politieke besluitvorming vs rechterlijke toetsing)
- (te) ruime inspraak- en bezwaarmogelijkheden (trefwoorden: belanghebbendebegrip, relativiteit)
- Uiteenlopende rechtsgangen (concentratie bij RvS, appel, bundeling procedures)
- Procedurele vereisten (terinzagelegging, vage zienswijzen, afd. 3.4)
- ...
- ...

Dit is een analytisch onderscheid, bedoeld om de discussie te faciliteren; uiteraard overlappen de probleemvelden.

De resultaten van de interviews overziende en met de nodige voorzichtigheid komt het projectteam tot de volgende rangorde qua belang en 'kansrijkheid':

- 1) Onderzoeks- en bewijslast
- 2) De bestuurlijke besluitvorming
- 3) Besluitmodel en instrumentarium rechter
- 4) (te) ruime inspraak- en bezwaarmogelijkheden
- 5) De onteigeningsprocedure

3. Probleemvelden nader beschouwd

1) Onderzoeks- en bewijslast

Dit wordt door bijna alle experts als een groot knelpunt in de procedures over grote projecten beschouwd. Met onderzoekslast wordt bedoeld op de verplichting van projectuitvoerders om bepaalde effecten van het voorgenomen project (voor milieu, geluid, verkeer) te berekenen en te bewijzen dat deze binnen bepaalde wettelijke grenzen blijven. Aan deze problematiek zitten verschillende aspecten. Allereerst zijn er de grenzen zelf, veelal voortvloeiend uit Europese richtlijnen. De indruk bestaat dat de wijze waarop dergelijke grenswaarden in het Nederlandse recht zijn geïmplementeerd soms onnodig streng is (koppeling grenswaarden aan individuele besluiten; de zgn. nationale koppen). Dit aspect blijft in dit project, dat niet gaat over de inhoudelijke normering, buiten beschouwing. Er is al wetgeving, bijv. op het terrein van de luchtkwaliteit, die aan dergelijke punten tegemoet komt (Wet luchtkwaliteitseisen, wetsvoorstel modernisering mer-regelgeving).

Er zit evenwel ook een procedureel aspect aan de toepassing van de grenswaarden. De Nederlandse wetgever heeft in een aantal gevallen ongeregeld gelaten hoe de effecten in een concreet geval moeten worden berekend (b.v. Natuurbeschermingswet 1998), in andere gevallen is er wel een (zeer) uitgebreid stelsel van gelede normstelling ontstaan (b.v. luchtkwaliteit). In beide gevallen is de praktijk hoge eisen daaraan gaan

stellen. Dit leidt ertoe dat een derde-belanghebbende in een door de projectuitvoerder aangedragen onderzoeksrapport al snel een fout kan aanwijzen of anderszins aannemelijk kan maken dat de uitkomsten niet over de hele linie (bijv. langs het volledige traject van een voorgenomen weg) gelden. De rechter lijkt genegen te zijn daar al snel in mee te gaan, juist bij gebrek aan houvast voor de berekeningen. Daarbij wordt evenwel onvoldoende ingezien dat onderzoeken over een lange termijn vaak slechts een schijnzekerheid geven. Een mogelijke oplossing is dus dat de wetgever (grovere) rekenregels stelt. Het ligt overigens voor de hand om deze op te nemen in de sectorale wetgeving en niet in de Awb (bij de uitwerking van de voorstellen van de Commissie-Elverding kan dit ook worden meegenomen). Een andere oplossing ligt in het strengere eisen stellen aan hetgeen appellanten inbrengen. Dit ligt wel op het terrein van de Awb.

Tot slot is een probleem dat onderzoeksrapporten door het tijdsverloop in een procedure kunnen verouderen. De omstandigheden (van het milieu) kunnen immers veranderen, net als de onderzoeksmethoden. In de huidige systematiek van het bestuursrecht, waarin een rechter een besluit ex tunc toetst maar het bestuur ex nunc een nieuw besluit moet nemen, heeft dit twee gevolgen. In de voorbereidingsfase van het besluit worden gedane onderzoeken steeds 'ingehaald' door nieuwe milieu-, verkeersgegevens e.d., terwijl na een vernietiging door de rechter onduidelijkheid ontstaat welke onderzoeken wel, en welke onderzoeken niet meer geupdated hoeven te worden. Dit roept de vraag op of aan onderzoeken niet een bepaalde houdbaarheidsduur moet worden gegeven (zoiets zit al in de Wet versnelling besluitvorming wegprojecten) of dat in een procedure een bepaalde peildatum moet worden bepaald. Dit hangt ook samen met de kwestie hoe je kunt regelen dat door de rechter geconstateerde gebreken in besluiten op een efficiënte manier kunnen worden hersteld (zonder dat het hele besluit weer op losse schroeven komt te staan). Zie punten 2 en 3 hierna.

2) *De bestuurlijke besluitvorming*

Alom wordt als een van de grootste problemen beschouwd de traagheid van de Nederlandse besluitvorming, het gepolder, het onvoldoende de rug recht houden door bestuurders. Dit is uiteraard een probleem dat met wetgeving niet kan worden opgelost. Wel kunnen aanpassingen van het bestuursrechtelijke systeem wellicht het gepolder binnen de perken houden. Daarbij kan worden gedacht aan het beperken van het beroepsrecht van overheden onderling en aan het structureren van de besluitvorming in basis/voorkeursbesluiten (evt. niet-appellabel) en projectbesluiten (zoiets zit in Elverding). Ook aanpassingen van het systeem van rechterlijke toetsing kunnen helpen, bijvoorbeeld de invoering van de bestuurlijke lus, de introductie van tussentijdse declaratoire uitspraken over deelaspecten van een voorgenomen project (zie punt 3 hierna) of wijziging van het systeem van herstel na vernietiging door de rechter (ex tunc-ex nunc, zie onder 1.).

3) *Besluitmodel en instrumentarium rechter*

De rechterlijke toetsing en beslismogelijkheden worden op verschillende wijzen als problematisch ervaren. Enerzijds kan de koppeling aan het besluit als object van toetsing een belemmering vormen voor het vermogen van de rechter om knopen door te hakken c.q. een einde aan het geschil te maken: door een vernietiging van het besluit, aan het eind van de rit, kan het hele spel opnieuw beginnen. Verschillende wijzigingen staan op stapel (bestuurlijke lus, wetsvoorstel aanpassing bestuursprocesrecht) om de rechter in deze meer flexibiliteit te geven. Introductie van een declaratoire tussenuitspraak zou ook in deze lijn passen. Hierbij wordt wel aangetekend dat een actief

gebruik door de rechter van instrumenten om de besluitvorming meer te sturen vooral een kwestie van cultuur en 'mindset' van de rechter is, die niet zo gemakkelijk te veranderen zijn.

Directoraat-Generaal
Sector
Wetgeving, Internationale
Wetgevingskwaliteitsbeleid
Aangelegenheden en
Vreemdelingenzaken

Anderzijds vinden sommige experts dat de rechter soms te diepgaand toetst, bijvoorbeeld als het gaat om technische onderzoeken (zie punt 1), waar een meer marginale toets zou moeten volstaan. Een andere structurering van de besluitvorming in grote projecten, bijvoorbeeld met een niet-appellabel voorkeursbesluit, (zie punt 2) zou misschien duidelijker de grenzen van de rechterlijke toetsing kunnen aangeven. Een wild idee is om voor bepaalde kwesties weer het administratief beroep te introduceren, zodat de rechter vervolgens nog slechts marginaal hoeft te toetsen.

4) *(te) ruime inspraak- en bezwaarmogelijkheden*
pm

5) *De onteigeningsprocedure*
pm

Verslag van de bijeenkomst over de Crisis- en herstelwet 7 april 2009

Door VROM, VW en Justitie zijn bijdragen rondgezonden. Aan de hand van deze bijdragen wordt gesproken over de omvang en inhoud van de crisis- en herstelwet (CHW). Afgesproken is de volgende werkwijze:

- VROM en VW zullen een aantal concrete projecten benoemen. Bij elk van deze projecten wordt ook benoemd waardoor de (snelle) uitvoering van het project wordt gehinderd.
- Aan de hand van het uit de aangedragen projecten samen te stellen overzicht wordt gezien of generieke belemmeringen kunnen worden aangewezen. Daarbij wordt tevens de rol van medeoverheden kritisch gezien. Ook financiering van het project kan een belemmering vormen.
- Er zullen mogelijkheden worden geïnventariseerd om deze generieke belemmeringen weg te nemen of minder belemmerend te laten werken. Er wordt een limitatieve lijst van projecten opgesteld die in aanmerking komen. Toetsing van deze projecten vindt plaats aan de hand van een aantal criteria.
(Eventueel kan worden gedacht aan een spoedprocedure en een crisisvergunning)

Daarbij dient nadrukkelijk de relatie met het pakket aan stimuleringsmaatregelen in het oog te worden gehouden. In de beeldvorming omtrent de CHW dient het tijdelijke aspect te worden benadrukt, evenals het feit dat het om een aantal specifieke projecten gaat waarvan de uitvoering wordt versneld in het kader van de bestrijding van de economische crisis.

De CHW wordt niet benut om meer in het algemeen de talloze wetsvoorstellen, die beogen besluitvormingsprocessen te versnellen, nader onder de aandacht te brengen. Wel zal worden gezien in hoeverre het mogelijk wordt om met wettelijke maatregelen de mogelijkheid uit te sluiten dat overheden tegen elkaar procederen; om te komen het geven van declaratoire beslissingen door een civiele rechter in eerste en enige instantie (relatie met advies Commissie Elverding m.b.t. schadevergoeding); om inspraakmogelijkheden voor derden te beperken; om het belanghebbendenbegrip aan te passen; en om te bezien of de onderzoekslast (verschil tussen ex tunc en ex nunc) te beperken.

De volgende keer zal een A4 met een outline voor de vormgeving van de CHW worden opgesteld, aan de hand waarvan politiek en interdepartementale consultatie plaats kan vinden.

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Stuurgroep Crisis- en Herstelwet

Omschrijving	Stuurgroep Crisis- en Herstelwet
Vergaderdatum en -tijd	24 april 2009, 13.30 - 14.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van AZ

Datum

24 april 2009

Onze referentie

3430944

Verslag op hoofdlijnen

- Er zijn bijdragen ontvangen van LNV, VW, Justitie, en VROM/WWI. EZ overhandigt een tweetal documenten, één m.b.t. CCS en één m.b.t. het ophogen van de grens voor aanbestedingen (bijgevoegd).
- Stukken zullen voortaan worden verspreid via AZ
- M.h.o.o. het te plannen bewindspersonenoverleg (medio mei) moet een inventarisatie van beslispunten worden opgesteld. Het betreft o.a.:
  - Data van inwerkingtreding en expiratie (daarbij inbegrepen de vraag of projecten op de expiratedatum moeten zijn afgerond)
  - De vraag of het wetsvoorstel onderdeel kan uitmaken van een breder pakket aan maatregelen (waarbij o.a. financiële opties overwogen kunnen worden)
  - De wenselijkheid van een tijdelijke bevoegdheid van het Rijk om beslissingen te nemen (overnemen van medeoverheden)T.b.v. het bewindspersonenoverleg zal een gezamenlijke annotatie worden opgesteld. Daarbij kan een ranking (bijv. top vijf) van kansrijkste voorstellen worden gevoegd.
- N.a.v. de bijdrage van VW wordt het volgende opgemerkt:
  - Blz. 2 (versnellen van zandsuppleties): is afgeven van meerjarige vergunning een optie?
  - Blz. 3 (windmolens op zee): de media-aandacht over afwijzingen van vergunningen bepaalt het negatieve beeld; communicatief handig om procedures m.b.t. vergunningen te verkorten
  - Blz. 7 (wegen): de trajecten die zijn aangewezen i.h.kv. spoedwet wegverbreding worden niet meegenomen in de CHW. Wel wordt bezien of generieke maatregelen ook ten bate van deze trajecten kunnen werken.
  - Spoor en luchthavens volgen nog.
- N.a.v. de bijdrage van VROM/WWI wordt het volgende opgemerkt:
  - Ten onrechte worden projecten die 'lijden' onder de FES-wet niet opgenomen. Ook kan de Nota Ruimte nog toevoegingen geven.
  - Punt 2 (windturbines): voorbeeld van mogelijkheid Rijk om

- tijdelijk beslissingsbevoegdheid van medeoverheden over te nemen. Punt 2b (radars) dient politiek te worden afgewogen.
- Interimwet Stad en Milieu dient als voorbeeld. Wordt verlengd. CHW kan worden benut om verder te experimenteren.
  - Brief aan TK m.b.t. stadhavens is heden verzonden
  - N.a.v. de bijdrage van Justitie wordt het volgende opgemerkt:
    - Betreft de voorwaarden van het verantwoord doorvoeren van wijzigingen. Soms zijn wijzigingen generiek niet wenselijk, maar kunnen zij dat in specifieke projecten wel zijn.
    - Toegevoegd wordt een onderscheid tussen maatregelen ten bate van specifieke projecten en generieke maatregelen ten behoeve van al hetgeen onder de reikwijdte van de CHW.
  - N.a.v. de bijdrage van LNV wordt het volgende opgemerkt:
    - De mestvergistingsinstallaties worden toegevoegd
    - Een plan van aanpak m.b.t. integratie natuurwetgeving wordt nog rondgezonden
    - Medewerkers van LNV zullen bij de werkzaamheden van de werkgroep worden betrokken zodra zij specifieke projecten gaat bezien
  - VW heeft de aanwezigen attent gemaakt op expertmeetings die eind 2007 en begin 2008 plaatsvonden. De verslagen bieden veel interessante aanknopingspunten. In het kader van de CHW zullen gesprekken met experts worden belegd op verzoek van MP. AZ verzorgt de planning; indien er interesse bestaat om deel te nemen aan een bepaald gesprek dit graag doorgeven. Daarnaast is het een goed idee indien de aanwezigen hun netwerk 'uitlokken' om knelpunten in het uitvoeren van projecten aan te leveren.
  - Zodra bekend is wanneer het BPO kan worden ingepland zal de datum worden gedeeld. Voorafgaand aan het BPO wordt een bijeenkomst van de stuurgroep belegd, mede t.b.v. het opstellen van een gezamenlijke annotatie.

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Verslag WG CHW

Omschrijving	Verslag werkgroep CHW
Vergaderdatum en -tijd	8 mei 2009, voorafgaand aan Stuurgroep
Vergaderplaats	Ministerie van AZ

Datum
8 mei 2009

Onze referentie
3432753

Verslag op hoofdlijnen

- Huisvesting: de werkgroep zal aanstaande maandag nog bij VROM werken, naar verwachting is vanaf dinsdag een tijdelijke ruimte bij AZ beschikbaar. Nader bericht hieromtrent volgt.
- De werkgroep geeft kort een toelichting op haar activiteiten van de afgelopen periode, onder meer m.b.t. de onteigeningswet, de Awb, en de Wet stad en milieu. Het is wenselijk indien z.s.m. meer duidelijkheid ontstaat over de te behandelen onderwerpen en de prioriteit die aan elk van die onderwerpen wordt toegekend.
- De werkgroep zal een voorstel (A4) formuleren t.b.v. de stuurgroep m.b.t. concrete voorstellen waarbij betrokkenheid van LNV gewenst is.
- Vervolgens wordt het rondgezonden concept voor een geannoteerde agenda t.b.v. het BWO besproken:
  - Het domein van de crisis- en herstelwet wordt uitgebreid met (tweede streepje) bedrijventerreinen en (vijfde streepje) projecten m.b.t. de nota ruimte (integrale gebiedsontwikkeling).
  - Als besispunt in het BWO dient ook voor te liggen in hoeverre flexibiliteit bij het (later) toevoegen van projecten gewenst is, en wie hierover besluit.
  - Nader dient te worden uitgewerkt hoe de expiratedatum dient te worden gezien (o.a. of gefaseerde expiratie wenselijk is). Dit zal bij het volgend BWO aan de orde komen.
  - De opsomming van projecten/wetten onder 3 (juridische belemmeringen) is niet uitputtend. Onder meer de onteigeningswet wordt toegevoegd. Bezien wordt of identieke bepalingen in twee verschillende wetten kunnen worden opgenomen.

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Stuurgroep Crisis- en Herstelwet

Omschrijving	Stuurgroep Crisis- en Herstelwet
Vergaderdatum en -tijd	8 mei 2009, 11.00 - 12.00 uur
Vergaderplaats	Ministerie van AZ

Datum
8 mei 2009

Onze referentie
3432750

Verslag op hoofdlijnen

- De werkgroep zal vanaf volgende week bij AZ kunnen worden gehuisvest. In deze groep zijn Justitie, VROM/WWI en VW vertegenwoordigd.
- Het bewindspersonenoverleg (BWO) vindt maandag as. van 17.00 – 18.00 u plaats bij AZ. Ten behoeve hiervan is een gezamenlijk te gebruiken geannoteerde agenda opgesteld. Bij het BWO zijn, in aansluiting op het aanvullend beleidsakkoord, de minister-president en de ministers van Jus, VROM en VW aanwezig. Een volgend BWO kan wellicht plaatsvinden in aanwezigheid van de ministers van EZ en LNV en voor WWI. De geannoteerde agenda wordt naar aanleiding van deze bespreking aangepast en zo spoedig mogelijk (streeftijd: 14.00 uur) rondgezonden, zodat deze, vergezeld met een adviesnotitie, nog aan de ministers kan worden meegegeven.
- Er zijn geen opmerkingen n.a.v. het verslag van het vorige overleg.
- N.a.v. de eerder rondgezonden versie van de geannoteerde agenda:
  - Het domein van de crisis- en herstelwet wordt aangepast
  - Het BWO kan zich uitspreken over een aantal aansprekende projecten waarover in ieder geval nagedacht dient te worden (VROM/WWI en VW zullen ten behoeve hiervan aan hun bewindspersonen een aantal projecten meegeven)
  - Als beslispunt wordt mede opgenomen of mogelijk moet zijn dat op later tijdstip nog projecten worden toegevoegd (en zo ja, hoe). Ook dient een passage te worden opgenomen over de inventarisatie van concrete projecten die de stuurgroep de komende periode op zal stellen.
  - VW en LNV zullen nader overleg voeren over enkele projecten die zich op het terrein van LNV bevinden.
  - Het vastleggen van een expiratedatum is juridisch complex. In een volgend BWO kan deze complexiteit nader worden uiteengezet.
  - Aan de lijst zal o.a. de onteigeningswet, de radarzone's en de verhouding tot lopende trajecten worden opgenomen. Uit de

Kabinet Minister-President

Datum

24 april 2009

Onze referentie

3430944

formulering van het besispunt moet blijken dat de opgenomen lijst niet limitatief is. Evt. kan LNV-wetgeving worden toegevoegd.

- De mogelijkheid van generieke bepalingen die van toepassing zijn op alle projecten wordt beproven. Positieve ervaringen hiermee kunnen na expiratie van de CHW worden omgezet in structurele maatregelen. Ingrepen zijn in principe projectgerelateerd, maar de mogelijkheid om generieke maatregelen te nemen moet worden opgehouden.
- De portée van punt 4 (anders dan juridische belemmeringen) dient te worden geëxpliciteerd. Betreft de organisatie, capaciteit en cultuur van bestuursorganen en kan ook een verruiming van de financiële kaders omvatten. Punt 5, fiscale maatregelen, wordt geïntegreerd met punt 4.
- De volgende week wordt in de stuurgroep besproken welke concrete projecten kunnen worden opgenomen. EZ, VW, en VROM/WWI doen hiertoe voorstellen die uiterlijk donderdag worden rondgezonden.

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Stuurgroep Crisis- en Herstelwet

Omschrijving	Stuurgroep Crisis- en Herstelwet
Vergaderdatum en -tijd	29 mei 2009, 13.30 – 14.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van Algemene Zaken

Datum

2 juni 2009

Onze referentie

3437909

Verslag op hoofdlijnen

- Het verslag van het vorige bewindspersonenoverleg (BWO) zal worden rondgezonden. Het volgende BWO staat gepland voor 12 juni as., van 09.00 – 10.00 uur. In dit BWO wordt een concept-wettekst besproken. Deze wordt in de stuurgroep van 5 juni as. voorbereid; een additionele stuurgroep wordt gepland voor 8 juni as.. De leden van de stuurgroep hebben m.b.t. specifieke onderwerpen nader bilateraal contact.
- De stuurgroep bespreekt de rondgezonden documenten;
  - VROM/WWI: verdere concretisering van het overzicht van projecten vindt plaats. Project m.b.t windenergie krijgt i.o.m. EZ vorm. Nader contact tussen LNV en VROM/WWI.
  - Studie EcoFys: biedt inzicht in de resultaten van een quickscan naar maatregelen t.b.v. duurzame energie. Eenieder zal het rapport bestuderen om te bepalen of elementen nadere uitwerking behoeven. EcoFys heeft aangeboden om verder onderzoek (in verdiepende zin) uit te voeren.
  - EZ: nader overleg vindt plaats tussen VROM/WWI en EZ m.b.t. de CCS-projecten en het voorstel om de rijkscoördinatie-regeling van toepassing te verklaren op het geheel (gekoppeld aan specifieke projecten). Daarbij worden ondermeer de rechtstreekse toegang tot de Raad van State, privaatrechtelijke belemmeringen en Chemelot gezien.
  - VW: ter vergadering wordt een concept-inventarisatie van projecten rondgedeeld. Het element 'spoor' wordt aangevuld. Nader contact tussen LNV, dat een drietal concrete voorstellen heeft gedaan, en EZ.
  - LNV: Nader overleg tussen LNV en VW m.b.t. NURG. Bij de ecoducten worden de juridische problemen benoemd. M.b.t. rol medeoverheden kan i.h.k.v. flankerend beleid worden gedacht aan (bestuurlijke/juridische) sancties in geval van termijnoverschrijding. Een en ander wordt nader geconcretiseerd.

- De belemmeringen die uit de geïnventariseerde projecten naar voren komen, dienen zo spoedig mogelijk onder de aandacht van de schrijfgroep te worden gebracht. Deze werkt aan oplossingen in de vorm van concept-wetteksten t.b.v. het BWO op 12 juni as.
- Het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt zo spoedig mogelijk opgesteld en voor 8 juni rondgezonden.
- In het verantwoordingsdebat heeft de minister-president in antwoord op vragen van Slob het volgende gesteld:

“De heer Slob heeft gevraagd hoe het staat met de crisis- en herstelwet. Het kabinet is bezig een crisis- en herstelwet te maken die gericht is op de versnelling en de vereenvoudiging van planprocedures voor infrastructurele en andere grote bouwwerken. Het gaat daarbij niet alleen om wegen en bouwwerken, ook duurzame-energieprojecten, mobiliteit over het spoor en op het water en waterveiligheid kunnen worden versneld. Deze worden nadrukkelijk meegenomen in deze wet. De bedoeling van de wet is om door versnelling van projecten het rendement voor groei, innovatie, duurzaamheid en werkgelegenheid toe te laten nemen. Het versnellen en vereenvoudigen van procedures is nodig om projecten in de fysieke omgeving eerder te kunnen uitvoeren. Met de voorbereiding van het wetsvoorstel wordt tegelijkertijd de relatie gezien met vermindering van de regeldruk, vermindering en versnelling van vergunningverlening en een meer gebiedsgerichte toepassing van bouw- en milieuregelgeving. Ik verwacht de afronding van het wetsvoorstel binnen het kabinet voor de zomer te realiseren en aan de Raad van State toe te zenden. Dan komt de zaak terug en kunnen we deze met de Kamer bespreken. Deze zaak heeft bij ons de hoogste urgentie.”

- VW en AZ overleggen na de MR over de wetgevingsnota Elverding II in relatie tot de CHW.
- Stukken t.b.v. de stuurgroep van 5 juni as. graag uiterlijk donderdag 12.00 uur aanleveren.

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Verslag WG CHW

Omschrijving	Verslag WG CHW
Vergaderdatum en -tijd	4 juni 2009
Vergaderplaats	Ministerie van AZ

Datum
4 juni 2009

Onze referentie
3438624

Conclusies

De WG bespreekt het overzicht van maatregelen en de stand van zaken:

- Awb: een aantal maatregelen zal in overleg nader worden uitgewerkt. Justitie _____ stelt voor 10 juni een beslispuntennotitie op m.b.t. o.a. inperking belanghebbendenbegrip; voorlopige voorziening; en de invoering van het relativiteitsvereiste. Onderwerpen worden voor die tijd al gemarkeerd in de geannoteerde agenda.
- Onteigeningswet: de SG zal beoordelen of het voorstel als besispunt aan het BWO wordt voorgelegd.
- Tracéwet: _____ en _____ verwerken mede n.a.v. besluit MR vrijdag jl. punten in een besispuntennotitie.
- Diverse wettelijke belemmeringen: de SG zal bezien of maatregelen t.a.v. vergunningen in het BWO worden opgebracht als besispunt.
- Nieuw: procedure t.a.v. duurzame energie zal n.a.v. contact tussen _____ worden besproken in SG. Termijn voor bestuurlijke overeenstemming wordt voorgelegd aan BWO.

Bouwstenen voor geannoteerde agenda:

- De gekozen systematiek (generiek/tijdelijk-generiek/projectspecifiek) zal aan BWO worden voorgelegd (zonder gedetailleerde invulling)

Procesmatig:

- Alle 'nieuwe' voorstellen voor wetgeving i.h.k.v. de CHW wordt in principe door de vakdepartementen uitgewerkt, niet door de schrijfgroep;
- 18 juni vindt bestuurlijk overleg plaats tussen MinVROM en IPO/VNG; bezien wordt of aanvullend overleg tussen de vier ministers en IPO/VNG eind juni wenselijk is;
- _____ en _____ zullen bezien in hoeverre en welke voorportalen en onderraden zich over het wetsvoorstel zullen buigen;
- _____ spreekt met vice-president Raad van State over mogelijkheden om deze tijdig bij het voorstel te betrekken.

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Stuurgroep Crisis- en Herstelwet

Omschrijving	Stuurgroep Crisis- en Herstelwet
Vergaderdatum en -tijd	5 juni 2009, 13.30 – 14.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van Algemene Zaken

Datum
5 juni 2009

Onze referentie
3439170

Verslag op hoofdlijnen

- Lijst projecten vakdepartementen:
  - LNV
Aandachtspunt: welk wettelijk gezag is van toepassing. Voorstel om projectspecifieke opmerkingen in de Awb-sfeer te benoemen en op te nemen in de lijst.
  - VW
Opmerkingen van LNV en VROM/WWI zijn niet voldoende verwerkt in de VenW projectenlijst. Blijkbaar zijn suggesties achterhaald bij punten 1 en 2. De aangeleverde versie van VenW lijkt te zorgen voor minder transparantie tijdens de geplande BWO.
  - VROM
Opmerkingen in hand-out (niet rondgezonden) zijn vooral handig voor LNV en VenW aangezien er veel is opgenomen wat betreft geflankeerd beleid. Vooral tabel 2 pagina 5. Dit is opgenomen om discussie te voorkomen om door het beleid te komen. VenW stelt voor om op de agenda BWO het experimenteerartikel op gebiedsgericht werken op te nemen. AZ ondersteunt deze opmerking door te wijzen op het rondgezonden Urgendastuk, waarin regelrij is toegepast op een aantal projecten.
  - EZ
Wil nog verder kijken naar de omkering zoals VenW heeft benoemt. Verder is alles afgekaart zoals eerder besproken waaronder CCS.
- Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen bilaterale overleggen niet hebben plaatsgevonden en dat er voor aanstaande maandag tijdens de extra ingelaste CHW projectgroep er een aangepaste lijst van VenW moet liggen. Blijken er dan op ambtelijk niveau nog discussies te zijn, dan worden dergelijke punten beslispunten op de agenda van het BWO.
- Nieuwe voorstellen worden door departementen zelf nader uitgewerkt.
- Generieke juridische maatregelen: Jus overlegt met schrijfgroep en stelt t.b.v. bijeenkomst stuurgroep maandag as. een korte notitie op.

Kabinet Minister-President

Datum
29 mei 2009

Onze referentie
3437909

- MIRT: breder perspectief nodig; op wat voor soort projecten kan MIRT toegepast worden?
- Tijdens de extra projectgroep CHW wordt een overzicht van beslipunten t.b.v. het BWO opgesteld. Wellicht kan er ook een raamwerk worden aangeleverd voor de wettekst.
- T.b.v. het BWO wordt één lijst met projecten opgesteld. Geschilpunten komen op de agenda van het BWO.

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Stuurgroep CHW 12 juni 2009

Omschrijving	Stuurgroep CHW 12 juni 2009
Vergaderdatum en -tijd	12 juni 2009, aansluitend aan BWO
Vergaderplaats	Ministerie van Algemene Zaken

Datum
12 juni 2009

Onze referentie
3079190

Verslag op hoofdlijnen:

- informeert de stuurgroep over het bewindspersonenoverleg dat voorafgaand aan de bijeenkomst van de stuurgroep plaatsvond. Aanvullend op het verslag van dit bewindspersonenoverleg worden enkele afspraken gemaakt:
  - Ad 1. De categorieën projecten betreffen onder meer projecten in het kader van de Tracéwet, MIRT, Nota Ruimte, bouw van meer dan 20 woningen, luchthavenbesluiten, wind op zee- en wind op landprojecten.
  - Ad 2. Justitie maakt vòòr vrijdag 19 juni een voorstel.
  - Ad 3. De minister van Justitie neemt contact op met   . Aanvullend zal VW informeren naar zijn zienswijze. De genoemde opmerkingen van de RVS worden door VROM en Justitie achterhaald. Justitie werkt vòòr vrijdag 19 juni het "Kieswetmodel" uit.
  - Ad 4. Er zal in de CHW een delegatiebepaling worden opgenomen t.b.v. de door de minister van LNV genoemde punten in de brief die voor 1 juli naar de TK gaat. LNV zendt hiervoor vòòr vrijdag 19 juni een tekstvoorstel rond.
  - Ad 5. De twee resterende nationale koppen worden voor wat betreft de uitvoering van de projectenlijst niet meer toegepast tenzij er dringende redenen zijn om dat wel te doen.
  - Ad 6. De lijst is vastgesteld tenzij de bewindspersoon uiterlijk maandag 15 juni amendementen maakt (dus ambtelijk doorgeven is niet afdoende). De openstaande VROM/WWI-onderwerpen uiterlijk op vrijdag 19 juni zo duidelijk mogelijk gespecificeerd in concept-wetteksten aanleveren.
  - Ad 10. Uitvoering van het experimenteerartikel is uiteraard met inachtneming van de Europese richtlijnen. LNV beziet maximale mogelijkheden binnen de Habitatrichtlijn.
  - Ad 11. AZ werkt i.o.m. VROM en Justitie vòòr vrijdag 19 juni een voorstel uit t.b.v. het opnemen van de lex silencio positivo in de

Kabinet Minister-President

Datum
12 juni 2009

Onze referentie
3079190

CHW zelf of in een delegatiebepaling in de CHW.

- Procedure: in de CDL van 23 juni kunnen resterende discussiepunten aan de orde komen. Er wordt een extra BWO ingepland. In de RDL van 7 juli en de MR van 10 juli zal vervolgens besluitvorming plaatsvinden.

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Stuurgroep CHW 26 juni 2009

Omschrijving	Stuurgroep CHW 26 juni 2009
Vergaderdatum en -tijd	26 juni 2009, aansluitend aan BWO
Vergaderplaats	Ministerie van Algemene Zaken

Datum
26 juni 2009

Onze referentie
3079698

Verslag op hoofdlijnen:

- De stuurgroep spreekt over het bewindspersonenoverleg dat voorafgaand aan de bijeenkomst van de stuurgroep plaatsvond. Aanvullend op het verslag van dit bewindspersonenoverleg worden nadere afspraken gemaakt:
  - Ad 1. LNV levert vandaag een voorzet voor de overeengekomen wettelijke beslistermijn en de achterliggende motivering. M.b.t. de door MinVROM opgeworpen vraag t.a.v. stikstof zullen VROM en LNV nader contact hebben.
  - Ad 1a. LNV stelt een concepttekst m.b.t. een delegatiebepaling op. EZ wordt hierbij betrokken. Aandacht voor de verhouding met de algemene delegatiebepaling.
  - Ad 1b. VW maakt een voorstel voor de regeling m.b.t. bevoegd gezag in de vorm van een wijziging van de betreffende AMvB in de CHW.
  - Ad 2. Justitie maakt in overleg met VROM een voorstel voor de experimenteerbepaling en experimenteergebieden, ruimte biedend binnen kaders.
  - Ad 3. Hoofdstuk 1 van de CHW is tijdelijk, hoofdstuk 2 is structureel. Dit zal door de schrijfgroep in de MvT nader worden toegelicht.
  - Ad 4. LNV en EZ leveren de laatste stand van zaken m.b.t. de door hen in Bijlage I en II gewenste categorieën en projecten.
  - EZ en VROM hebben voorafgaand aan verzending van een door EZ op te stellen concept m.b.t. de Rijkscoördinatieregeling contact.
  - Schrijfgroep breng de verschillen tussen de CHW en het Tracéwet-regime in beeld m.b.t. de 7 projecten Tracéwet op blz. 35. VW en VROM hebben nader contact
  - VROM beziet bijlage 10 m.b.t. de NSL
  - De additionele maatregelen m.b.t. de woningmarkt worden door Jus en WWI afgestemd.

Kabinet Minister-President

Datum

12 juni 2009

Onze referentie

3079190

- De RvS heeft aandacht gevraagd voor de mogelijkheid om termijnen voor bestuursorganen te verkorten als onderdeel van flankerend beleid. Tevens aandacht voor de procedure om projecten toe te voegen en manier waarop projecten in de bijlage gedefinieerd zijn, die nu niet afdoende wordt geacht.
- Bijlage III betreft de lijst met vergunningen waarop de lex silencio positivo kan worden toegepast die is opgesteld t.b.v. de MSR.
- AZ zal bezien op welke wijze het wetsvoorstel onder de leden van de raad zal worden verspreid.

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Stuurgroep Crisis- en Herstelwet

Omschrijving	Crisis- en Herstelwet
Vergaderdatum en -tijd	7 september 2009, 13.00 uur - 15.00 uur
Vergaderplaats	Poortzaal, Ministerie van Algemene Zaken

Datum
7 september 2009

Onze referentie
3457770

Verslag op hoofdlijnen bijeenkomst Stuurgroep Crisis- en Herstelwet

- Van de Raad van State is een conceptadvies ontvangen. Hierover is een tweetal gesprekken gevoerd (één op ministerieel en één op ambtelijk niveau). Het definitieve advies zal naar verwachting hedenavond worden ontvangen;
- Na ontvangst zal de schrijfgroep dit advies verspreiden onder de leden van de stuurgroep en de juristen op de departementen;
- Het nader rapport wordt momenteel al opgesteld op basis van het conceptadvies. In dit nader rapport wordt het advies van de Raad van State weersproken en op onderdelen gevolgd;
- De al dan niet schriftelijke reacties van belangenorganisaties als VNG, IPO, VNO/NCW, (RvdR), Bouwfonds NL, en Natuur en Milieu zullen in de tekst van de memorie van toelichting/nader rapport worden betrokken;
- De behandeling in de TK zal door de MP en de mede-ondertekenaars van het wetsvoorstel worden bijgewoond;
- Het wetsvoorstel, het advies van de Raad van State en het nader rapport zullen afhankelijk van het dictum worden geagendeerd voor de MR van vrijdag a.s. of voor een te beleggen BWO, zodat de stukken met Prinsjesdag naar de TK kunnen worden gezonden;
- Ten behoeve daarvan dienen eventuele resterende geschillen uiterlijk vandaag te worden opgelost, dan wel te worden gemeld bij de voorzitter t.b.v. een op te stellen geannoteerde agenda.

Kabinet Minister-President

Datum

7 september 2009

Onze referentie

3457770

-
-

Procedure: alle inhoudelijke punten zullen vandaag door de vakdepartementen worden beslecht m.u.v. de hierboven nader gespecificeerde onderwerpen, of worden aangedragen voor de geannoteerde agenda van een eventueel (afhankelijk van het dictum en indien noodzakelijk) te beleggen bewindspersonenoverleg of de MR van vrijdag a.s.

Agenda Stuurgroep Crisis- en herstelwet

d.d. 2 november 2009 in de Poortzaal, Ministerie van Algemene Zaken

1. Voorbereiding Tweede Kamer debat Crisis- en herstelwet (zie Bijlage Instructie Aanpak)
2. Voorbereiding AMvB (Zie Bijlage)
3. Pers en Publiciteit rondom Crisis- en herstelwet

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Stuurgroep Crisis- en Herstelwet

Omschrijving	Stuurgroep Crisis- en Herstelwet
Vergaderdatum en -tijd	2 november 2009, 13.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van Algemene Zaken

Datum

3 november 2009

Onze referentie

3084598

Verslag op hoofdlijnen

- De nota naar aanleiding van het verslag is op woensdag 28 oktober jl. naar de TK verzonden. De voorzitter dankt eenieder voor zijn bijdrage. Plenaire behandeling van het wetsvoorstel is voorzien op 12 november 2009 van 10.15-16.15 uur. Vooroverleg tussen de betrokken bewindspersonen vindt plaats om 09.45 uur. De voorzitter gaat na of dit overleg reeds in de agenda's van de bewindspersonen is ingepland.
- Bij de plenaire behandeling zijn, in volgorde van spreken, de MP en de ministers van Ju, LNV, VROM, en VW aanwezig. De aangelegenheden op de beleidsterreinen van EZ en WWI worden waargenomen door de minister van VROM. De minister van Ju zal de verantwoordelijkheid op zich nemen om in te gaan op eventuele vragen over wetstechnische aspecten. De voorzitter verzoekt eenieder zorg te dragen voor ambtelijke ondersteuning in de Tweede Kamer (twee personen). De overige bij de voorbereiding van de CHW betrokken ambtenaren dienen bereikbaar te zijn voor beantwoording van specifieke vragen. Voor ambtelijke ondersteuning ter plaatse wordt de Marcus Bakkerzaal gereserveerd.
- Van onder meer de fracties in de TK zijn een aantal projectvoorstellen ontvangen. De quick scan op haalbaarheid van deze voorstellen dient aanstaande donderdag te zijn afgerond t.b.v. het dossier voor de bewindspersonen. In dat dossier worden ook spreekteksten, Q&A's, en factsheets opgenomen. Graag aandacht voor de kwantitatieve rapportage over de effecten van de CHW voor werkgelegenheid, economie en duurzaamheid. Ook de duurzaamheidsparagraaf kan extra onderbouwing gebruiken.
- Indien voorstellen voor amendementen of moties worden ontvangen, zullen deze (tenzij afzender expliciet zijn toestemming onthoudt) aan eenieder worden doorgezonden. PA van MP neemt het voortouw in de contacten met de Tweede Kamer.
- VROM werkt aan een verzamelaMvB, die waarschijnlijk in december om advies aan de RvS kan worden gezonden. Deze AMvB wordt elke zomer gezien op noodzaak tot aanvulling of wijziging (t/m zomer 2013).

- Pers en publiciteit rondom de CHW vormen een aandachtspunt voor de RVD en de directeuren voorlichting van de vakdepartementen. De voorzitter neemt contact op met de RVD om een meer proactieve sturing op communicatie van nut en noodzaak CHW te bespreken. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan het beschikbaar stellen van een lijstje met 'positieve' deskundigen en reacties. Maandagavond voert VROM overigens nog een gesprek over duurzaamheid en natuur. LNV sluit aan.
- Van Actal is een reactie ontvangen op de informeel voor advies voorgelegde inventarisatie van gevolgen voor de administratieve lasten. Nieuwe bijdragen t.b.v. een eventuele formele adviesaanvraag dienen uiterlijk 3 november 12.00 uur ontvangen te zijn. Aan de hand van deze bijdragen wordt besloten of daadwerkelijk formeel om een advies zal worden verzocht. De bewindspersonen hebben aangegeven te hechten aan een positief advies van Actal. Daartoe dienen gevalideerde P*Q-berekeningen te worden aangeleverd.
- De Eerste Kamer lijkt bereid mee te werken aan het krappe tijdschema dat het kabinet voor ogen staat. Dat kan betekenen dat het voorstel op 22/12 wordt behandeld. Mocht de behandeling dit jaar niet worden afgerond, dan is tijdig een derde nota van wijziging noodzakelijk. Deze nota van wijziging wordt alvast voorbereid. Wetgever VW zal bezien of een wijziging van artikel 2.9 CHW noodzakelijk is gezien de recente uitspraak van het Hof van Justitie m.b.t. de MER.
- VROM maakt de overige sturgroepleden erop attent dat de vaste Kamercommissie VROM heeft verzocht om een brief over de MER vòòr het debat over de CHW.

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

agenda

Stuurgroep Crisis en Herstelwet

Omschrijving	Agenda Stuurgroep Crisis en Herstelwet
Vergaderdatum en -tijd	28 januari 2010, 11.00 uur – 12.00 uur
Vergaderplaats	Algemene Zaken
Kopie aan	

Datum

21 januari 2010

Onze referentie

3091724

1. Opening en mededelingen

2. Nader voorlopig verslag/nadere memorie van antwoord

Op dinsdag 26 januari is de inbrengtermijn voor het nader voorlopig verslag. Zo snel mogelijk na ontvangst wordt dit net als bij het voorlopig verslag uitgezet aan de departementen. Tijdens de stuurgroep kunnen eventuele inhoudelijke aandachtspunten bij het schrijven van de nadere memorie van antwoord aan de orde komen.

3. Voorbereiding debat Eerste Kamer

Waarschijnlijk wordt eveneens op 26 januari onder voorbehoud de datum voor het debat in de Eerste Kamer bekend.

Bespreekpunten voor de stuurgroep zijn in elk geval:

- procesafspraken voorbereiding debat.
- strategie richting Eerste Kamer.

4. Stand van zaken voorbereiding implementatie Crisis- en herstelwet

Er loopt een aantal zaken ter voorbereiding op invoering van de Crisis- en herstelwet. VROM is hiervan trekker. Tijdens de stuurgroep lopen we de stand van zaken langs van in elk geval:

- amvb.
- 'leeswijzer' voor partijen die met de Crisis- en herstelwet moeten werken.
- brief aan VNG/gemeenten ter toelichting op de Crisis- en herstelwet.
- reactie richting de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, die een aantal vragen heeft gesteld.

5. Rondvraag

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

verslag

Stuurgroep Crisis- en Herstelwet

Omschrijving	Verslag Stuurgroep Crisis- en Herstelwet
Vergaderdatum en -tijd	28 januari 2010, 11.00 - 12.00 uur
Vergaderplaats	Ministerie van Algemene Zaken
Aanwezig	VW, VROM, EZ, LNV, Ju, AZ

Datum

28 januari 2010

Onze referentie

3100216

1. Opening en mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

2. Nader voorlopig verslag/nadere memorie van antwoord

De memorie van antwoord is in het kerstreces opgesteld en naar de EK gezonden. Het nader voorlopig verslag wordt vandaag om 15.00 uur verwacht en is samengesteld uit (achter elkaar weergegeven) bijdragen van de fracties. Een debat is voorlopig ingepland op 16 februari a.s.. Tot nu toe zijn bijdragen ontvangen van SP, PvdA, SGP/CU, en de PvdD. GL volgt nog. De vaste Kamercommissie heeft daarbij de aantekening gemaakt dat de memorie van antwoord een (te) politieke toon kende. De bijdragen worden uitgezet onder de departementen. Deadline beantwoording is vrijdag 20.00 uur. De nadere memorie van antwoord kan dan maandag aan de EK worden gezonden. De EK beslist vervolgens op 2 februari over de datum van het debat. Morgen in de MR wordt de bewindspersonen gevraagd zich uit te spreken over het meest wenselijke scenario (AZ maakt notitie):

- a. Inbreng per departement voorafgaand aan verzending naar AZ voorleggen aan bewindspersoon ter goedkeuring; vrijdagavond 20.00 uur wordt het geheel aan ontvangen bijdragen rondgezonden aan de stuur- en werkgroepleden; die kunnen uiterlijk zaterdag 20.00 uur hierop reageren; de integrale nadere memorie van antwoord wordt alleen aan de MP voorgelegd (immers geen nieuwe beleidspunten)
- b. Als a, maar de integrale nadere memorie van antwoord wordt wél dit weekend (zondag) aan de betrokken bewindspersonen voorgelegd; deze reageren uiterlijk maandagochtend.

3. Voorbereiding debat Eerste Kamer

Als onder 2. In de nadere memorie van toelichting zullen geen nieuwe beleidsinzichten worden opgenomen.

4. Stand van zaken voorbereiding implementatie Crisis- en herstelwet

VROM heeft het voortouw bij de implementatie van de CHW en het opstellen van de uitvoerings-AMvB. Maandag vindt een gesprek plaats met de Raad van State naar aanleiding van hun eerdere opmerkingen (die met name zien op bestuursprocesrechtelijke aspecten). Wat betreft de aanwijziging van experimenteergebieden loopt het overleg met gemeenten en het contact met de VNG. De AMvB zal eind februari na afstemming in de stuurgroep gereed zijn voor behandeling in de MR. Vervolgens wordt het besluit aan de Raad van State voorgelegd en voorgehangen.

De Leeswijzer CHW wordt ook door VROM voorbereid. Deze leidt de lezer op praktische wijze door de wet. Op 18 februari komt de bestuurlijke top van gemeenten bijeen op het VNG-congres. De CHW is als bespreekpunt geagendeerd. De Leeswijzer zal op het congres worden rondgedeeld. Nadat de wet is aangenomen worden regiobijeenkomsten georganiseerd. Ook het contact met het IPO loopt.

5. Rondvraag

Ju informeert naar de invulling van de toezegging om jaarlijks een voortgangsverslag. Dat zal worden samengesteld uit de bijdragen van de verschillende departementen.

Van:

Verzonden: donderdag 23 april 2009 18:38

Aan:

CC:

Onderwerp: RE: CHW 24 april

Bijlagen: Verslag bijeenkomst externen 19 maart 2008.doc.DRF; Verslag expertgesprekken 19112007.doc.DRF

In aanvulling op onderstaande mail vindt u hierbij verslagen van eerder gevoerde expertgesprekken.

Groet,

Van:

Verzonden: donderdag 23 april 2009 16:56

Aan: AZ1; AZ2; AZ3-secr; AZ4-secr; AZ5; EZ1; EZ2; EZ3- secr; JUS1; JUS2; JUS3-secr; LNV1; LNV2-secr; LNV3; V&W1; V&W2; V&W3-secr; V&W4-secr; V&W6; VenW5-secr; VROM1; VROM2-secr; VROM3; VROM4; VROM5

CC: .

Onderwerp: CHW 24 april

Geachte leden,

Het volgende overleg van de stuurgroep crisis- en herstelwet staat gepland voor aanstaande vrijdag, 13.30 uur, bij AZ, in de Poortzaal. U ontvangt bijgaand een agendavoorstel voor dit overleg; een verslag op hoofdlijnen van het overleg op 17 april jl.; en voor de volledigheid de stukken die wij tot dusver mochten ontvangen.

Agendavoorstel stuurgroep CHW 24 april 2009

1. Verslag vorige bijeenkomst
2. Bespreking rondgezonden stukken
  - VW (volgt)
  - VROM/WWI (bijgevoegd)
  - Justitie (bijgevoegd)
  - LNV (bijgevoegd)
3. Expertgesprekken
4. Werkgroep wetgeving
5. Bewindsliedenoverleg
6. Rondvraag

Graag tot morgen,

Van: _____
Verzonden: donderdag 14 mei 2009 11:15
Aan: _____; EZ2; EZ3- secr; JUS1; JUS2; JUS3-secr; JUS4; LNV1; LNV2- secr; LNV3; LNV4; V&W1; V&W2; V&W3-secr; V&W4-secr; V&W6; V&W7; VenW5-secr; VROM1; VROM2-secr; VROM3; VROM4; VROM5; VROM6
CC: _____; JUS2; _____, VROM2; VW1
Opvolgingsmarkering: Opvolgen
Markeringsstatus: Gemarkeerd
Bijlagen: PLATO-#3432750-v1-Stuurgroep_Crisis_en_Herstellwet_8_mei_2009.DOC.DRF; Mogelijke VenW projecten voor de CHW.doc.DRF; img-513121631-0001.pdf.DRF; PvdA-versnelling projecten.doc.DRF; vries.pdf.DRF

Geachte leden,

Het volgende overleg van de stuurgroep crisis- en herstellwet staat gepland voor aanstaande vrijdag 15 mei, 13.30 uur, bij AZ, in de Poortzaal. U ontvangt bijgaand een agendavoorstel voor dit overleg; een verslag op hoofdlijnen van het overleg op 8 mei jl.; en voor de volledigheid de stukken die wij tot dusver mochten ontvangen.

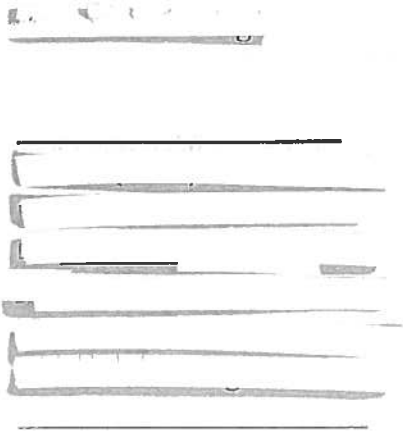
Agendavoorstel stuurgroep CHW 15 mei 2009

1. Verslag vorige bijeenkomst
2. Terugblik BWO
3. Concrete projecten
4. Generieke maatregelen/invulling flankerend beleid
5. Expertgesprekken
6. Rondvraag

Groet,

_____
_____
_____
_____

*****

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd.
Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is
toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te
verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die
verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you.
If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are
requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks
inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Justitie.

*****

Van: _____

Verzonden: vrijdag 17 juli 2009 15:42

Aan: _____

Onderwerp: FW: Stukken t.b.v. BWO

Bijlagen: Bijlage 1.doc.DRF; Bijlage 2a.pdf.DRF; Bijlage 2b.pdf.DRF; Bijlage 2c.pdf.DRF; Bijlage 2d.pdf.DRF; Bijlage 3.doc.DRF; Bijlage 4.pdf.DRF; BWO CHW gean agenda 12 juni.doc.DRF

KMP kamer 205

tst

Van: _____

Verzonden: woensdag 10 juni 2009 17:50

Aan: _____

EZ1; EZ2; EZ3- secr; EZ4; JUS1; JUS2; JUS3-secr; JUS4; Jus5; LNV1; LNV2- secr; LNV3; LNV4; V&W1; V&W2; V&W3-secr; V&W4-secr; V&W6; V&W7; V&W8; V&W9; VenW5-secr; VROM1; VROM2-secr; VROM3; VROM4; VROM5; VROM6

CC: _____ intern1; intern2; intern3; JUS2; _____ : VROM2; VW1

Onderwerp: Stukken t.b.v. BWO

Geachte leden van de stuurgroep,

Hierbij ontvangt u voor de volledigheid de stukken digitaal t.b.v. het bewindspersonenoverleg over de Crisis- en Herstelwet, vrijdag aanstaande. Deze stukken zijn vanmiddag om 15.00 uur per koerier naar de deelnemers aan het bewindspersonenoverleg verzonden. De digitale bijlagen zijn helaas van mindere kwaliteit, om de grootte van deze mail binnen de perken te houden.

Bijgevoegd zijn:

- de gezamenlijke geannoteerde agenda t.b.v. het BWO
- bijlage 1: memo generieke maatregelen
- bijlage 2a: lijst VW
- bijlage 2b: lijst VROM/WWI
- bijlage 2c: lijst EZ
- bijlage 2d: lijst LNV
- bijlage 3: notitie experimenteerbepalingen
- bijlage 4: notitie Randstad urgent incl. MIRT/RIA

Met vriendelijke groet,

03-08-2012

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 13 juni 2012 16:38
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Digitale stukken "Besluit Crisis- en Herstelwet, derde tranche"

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 6 maart 2012 07:30
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Digitale stukken "Besluit Crisis- en Herstelwet, derde tranche"

Geachte mevrouw [redacted]

Bedankt voor Uw mail. Ik was op vakantie en ben net weer terug, Ik zal ervoor zorgen.

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 29 februari 2012 13:27
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Digitale stukken "Besluit Crisis- en Herstelwet, derde tranche"
Urgentie: Hoog

Geachte heer [redacted]

Onderstaand verzoek kregen wij van de Raad van Staten, naar aanleiding van het toezenden van de digitale stukken m.b.t. "Besluit Crisis- en Herstelwet, derde tranche". Mag ik u verzoeken om - als de stukken in uw bezit zijn - deze stukken ons digitaal toe te zenden, zodat wij voor doorzending kunnen zorgdragen.

Gaarne van u vernemend.

Hartelijk dank en met vriendelijke groet,

Secretaresse
Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken
Binnenhof 19
2513 AA Den Haag

www.rijksoverheid.nl

Van: [redacted] Jamens Advisering
Adviesaanvragen
Verzonden: woensdag 29 februari 2012 11:25
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: "Digitale stukken "Besluit Crisis- en Herstelwet, derde tranche"
Urgentie: Hoog

Goedemorgen,

De stukken heb ik goede orde ontvangen. Hartelijk dank voor de vlotte afwerking. De bijlage(n) genoemd in het ontwerp (zie artikel I; op de kaart in bijlage 16, 17, 18, 19) heb ik niet aangetroffen. Kunt u mij deze ook mailen, indien aanwezig.

Met vriendelijke groet

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 29 februari 2012 10:58
Aan: Advisering Adviesaanvragen; Jap Tjoen San, mw. J.L.H.C.
CC: [redacted]
Onderwerp: Digitale stukken "Besluit Crisis- en Herstelwet, derde tranche"

Geachte [redacted]

Bijgaand zend ik u op uw verzoek de digitale stukken "Ontwerp van een besluit houdende regels ter uitvoering van de Crisis- en Herstelwet, derde tranche (Besluit uitvoering Crisis- en Herstelwet)".

Graag zie ik een bevestiging van ontvangst tegemoet.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Secretaresse
Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken
Binnenhof 19
2513 AA Den Haag

www.rijksoverheid.nl

*****

Dit bericht is verstuurd via de Haagse Ring.
De Haagse Ring is het interdepartementale netwerk van de Rijksoverheid.

Bron: Raad van State, afdeling I&A (HMR->IMSVA-LV)

*****

De inhoud van dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).
Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

*****

-IMSVA-LV-

*****

De inhoud van dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).
Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Dit bericht is verstuurd via de Haagse Ring.
De Haagse Ring is het interdepartementale netwerk van de Rijksoverheid.

Bron: Raad van State, afdeling I&A (IMSVA-LV->HMR)

*****

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

VERTROUWELIJK

aan Leden SGO
van _____ en _____ (AZ/KMP)

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.minaz.nl

Contactpersoon

notitie

Crisis en herstelwet
Ter kennisneming aan leden SGO

Datum
8 april 2009

Onze referentie
3076789

Auteur

Inleiding

De crisis- en herstelwet is een belangrijk onderdeel van de niet-budgettaire stimulering uit het aanvullend beleidsakkoord van dit kabinet. We bevinden ons namelijk in een uitzonderlijke situatie die om uitzonderlijke maatregelen vraagt. Aanvullende stimulering is vooral zinvol indien het om tijdelijke en gerichte maatregelen gaat zodanig dat het rendement daarvan voor groei, innovatie, duurzaamheid en werkgelegenheid toeneemt. Het versnellen en vereenvoudigen van procedures is nodig om projecten in de fysieke omgeving eerder te kunnen uitvoeren. Om de Europese middelen voor CCS en windmolenparken op zee te kunnen benutten is eveneens snelle besluitvorming over projecten nodig. De crisis- en herstelwet moet daarvoor de mogelijkheden bieden. Het voornemen is dat de minister-president in samenspraak met de bewindslieden van Verkeer en Waterstaat en van VROM dit wetsvoorstel voor de zomer bij de Tweede Kamer indient.

Het domein van de crisis- en herstelwet

De crisis- en herstelwet is "gericht op de versnelling en vereenvoudiging van planprocedures voor infrastructurele en andere grote bouwprojecten". Het beleidsakkoord bevat enkele goede voorbeelden op het gebied van duurzaamheid en energie zoals de aanleg van windmolenparken en de uitvoering van het Deltaplan Water. Verder worden in het akkoord bijzondere bouwprojecten in het onderwijs en de zorg genoemd.

In de stuurgroep hebben we dit vertaald in vier domeinen namelijk:

- 1 Duurzame energie waaronder windmolenparken op zee en op land en CCS.
- 2 (Binnenstedelijk) bouwen en bijzondere bouwprojecten voor zorg en onderwijs
- 3 Mobiliteit op de weg, over het spoor en op het water
- 4 Waterveiligheid

Bij de voorbereiding van het wetsvoorstel zal de relatie worden gezien met andere onderdelen van het akkoord zoals:

- vermindering van regeldruk
- vermindering en versnelling van vergunningverlening
- een meer gebiedsgerichte toepassing van bouw- en milieureggeving

Hetzelfde geldt voor initiatieven die het kabinet op deze terreinen heeft genomen of aangekondigd. Het gaat dan onder meer om:

- de adviezen van de Commissie Elverding
- de Spoedwet Wegverbreding
- de lastenverlichtingsbrief van de minister van Justitie van 29 oktober 2008

Aanpak

Er is een stuurgroep crisis – en herstelwet opgericht die al begonnen is en wekelijks bijeen komt. De stuurgroep bestaat uit de volgende personen:

_____ en _____ namens Verkeer en Waterstaat en _____ VROM en WWI.
Verder _____ van Justitie en _____ van AZ.

Wanneer nodig en nuttig wordt deze stuurgroep tijdelijk uitgebreid met andere relevante departementen (EZ, LNV, Defensie).

Werkwijze stuurgroep

Momenteel inventariseren de leden van V en W en VROM/WWI de volgende zaken:

- Welke projecten leveren direct stimulering van de economie en werkgelegenheid op en zijn binnen 2 à 3 jaar te realiseren?
- Wat zijn generieke en specifieke belemmeringen en oorzaken van vertragingen bij de totstandkoming van elk van deze projecten? Met name qua regelgeving en juridisch. Daarbij wordt tevens de rol van medeoverheden, de commissie mer en de bestuursrechter kritisch bezien.
- Wat doen we al om deze generieke belemmeringen weg te nemen?
- Wat leren we van de aanpakken die we reeds hebben gemaakt zoals de Spoedwet Wegverbreding voor andere projecten?
- Wat zijn werkbare oplossingen om de projecten verder te doen versnellen? Er zullen mogelijkheden worden geïnventariseerd om deze generieke en specifieke belemmeringen weg te nemen of minder belemmerend te laten werken. Er wordt een limitatieve lijst van projecten opgesteld die in aanmerking komen. Toetsing van deze projecten vindt plaats aan de hand van een aantal criteria.

Ook zal worden bezien in hoeverre het mogelijk wordt:

- om met wettelijke maatregelen de mogelijkheid uit te sluiten dat overheden tegen elkaar procederen
- om het geven van declaratoire beslissingen alleen door een civiele rechter in eerste en enige instantie (relatie met advies Commissie Elverding m.b.t. schadevergoeding) te laten plaatsvinden
- om inspraakmogelijkheden voor derden te beperken
- om het belanghebbendenbegrip aan te passen
- om te bezien of de onderzoekslast (verschil tussen ex tunc en ex nunc) is te beperken.

De relatie met het pakket aan stimuleringsmaatregelen wordt nadrukkelijk in het oog gehouden. In de beeldvorming omtrent de Crisis en herstelwet dient het tijdelijke aspect te worden benadrukt, evenals het feit dat het om een aantal specifieke projecten gaat waarvan de uitvoering wordt versneld in het kader van de bestrijding van de economische crisis.

I03044

Aan de Minister-President

Kabinet Minister-President

Contactpersoon

Datum

31 januari 2011

Onze referentie

3100290

Auteur

Kopie aan

memo

Aanbieding aan RvS Besluit uitvoering CHW, tweede tranche

Advies

Indien u kunt instemmen graag bijgaande brieven aan HM en de RvS tekenen.

Toelichting

In de MR van 8 oktober jl. is ingestemd met de zogenaamde tweede tranche van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (CHW) en het daarbij behorende verzoek om spoedadvies. Het besluit voorziet in uitbreiding van de reikwijdte van de CHW door toevoeging van (categorieën van) projecten aan de bijlagen bij die wet en door aanwijzing van ontwikkelingsgebieden en innovatieve projecten. Beide Kamers hebben vervolgens in de in dit geval verplichte voorhangprocedure vragen gesteld. De tekst van het besluit kan, na enkele aanpassingen, nu op instemming van de Kamers rekenen. Volgende stap is dan ook het om (spoed)advies aan de Raad van State voorleggen van dit besluit. Wij verzoeken u met het oog daarop bijgaande brieven te ondertekenen.